

Кошельник Іванна Леонідівна
курсант 204 навчальної групи ННІ №3
НАВС, рядовий поліції

Науковий керівник:
Яровий Кирило Васильович
кандидат юридичних наук, старший
викладач кафедри інформаційних
технологій та кібербезпеки ННІ №1
НАВС, капітан поліції

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

На сьогодні загрози, які надходять з кіберпростору, відбуваються дедалі активніше та зазіхають навіть на національну безпеку. Враховуючи залежність сучасного життя від інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем, унаслідок щоденного функціонування майже всіх аспектів суспільного життя у кіберпросторі набуває актуальності розробка організаційних та правових заходів його захисту.

Відомі вітчизняні науковці, такі як М.О. Будаков, В.М. Бутузов, М.М. Галамба, Р.А. Калюжний, Н.В. Камінська, В.В. Коваленко, Я.Ю. Кондратьєв, Б.А. Кормич, Ю.Є. Максименко, А.І. Марущак і Г.В. Новицький, розглядали різні аспекти розвитку та формування інформаційних відносин, а також проблеми боротьби з кіберзлочинністю. Крім того, зважаючи на те, що значна частина кіберзлочинів знаходяться поза межами статистики, актуалізується проблема латентної кіберзлочинності в Україні.

Кіберзлочинність, яка вперше згадувалась у літературі на початку 1960-х років, визначається як порушення прав і інтересів у сфері автоматизованих систем обробки даних. Зазначене поняття охоплює всі види злочинів, що відбуваються у сфері інформаційних технологій та телекомунікацій. Кіберзлочинність включає в себе злочини, скоєні у кіберпросторі за допомогою комп'ютерних систем чи мереж, а також інших засобів доступу до цього простору [1].

Кіберзлочин (комп'ютерний злочин) – суспільно небезпечне винне діяння у кіберпросторі та/або з його використанням, відповідальність за яке передбачена законом України про кримінальну відповідальність та/або яке визнано злочином міжнародними договорами України [2].

На нашу думку, протидія кіберзлочинності полягає у спільних заходах державного і приватного секторів, удосконаленні міжнародних правових засобів та внутрішнього законодавства, а також в організації інституційного механізму протидії кіберзлочинам.

Своєю чергою, дослідники пропонують поділяти їх на два типи: нові злочини, зумовлені сучасними технологіями, та традиційні, вчинені через комп'ютери та Інтернет. Однак, другий тип злочинів не має чіткого визначення, і державна статистика щодо них відсутня.

Наприклад, О. Копатін і Є. Скулишин визначають кіберзлочини як злочини, пов'язані з використанням комп'ютерних систем та діяння в кіберпросторі. В. Болгов вважає, що кіберзлочини – це різні суспільно небезпечні дії, передбачені законом, які порушують право на захист від несанкціонованого розповсюдження та використання інформації, а також права на володіння та користування інформаційними технологіями [3, с. 127].

Поняття кіберзлочинності включає в себе кримінальні правопорушення, пов'язані з використанням комп'ютерів, систем та мереж електрозв'язку. Зазначене охоплює механізми підготовки, вчинення або приховування злочинних дій, які використовують електронно-обчислювальні машини та мережі (у сферах платіжних систем), обіг незаконної інформації через комп'ютерні системи, а також порушення господарських відносин і приватної власності за допомогою електронних мереж [4].

Враховуючи вищевикладене слід зауважити, що наразі не існує уніфікованих рекомендацій або інструкцій щодо класифікації кримінальних правопорушень у кіберпросторі як кіберзлочинів. Вчені та практики не мають загальної думки щодо цього, що ускладнює визначення кримінальних діянь у цій сфері. Без чіткого розуміння або переліку таких злочинів складно зібрати об'єктивні статистичні дані про кіберзлочини.

Список використаних джерел:

1. Кудінов В. А., Яровий К. В. Інформаційне забезпечення правоохоронної діяльності: навч. - практ. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2024. 120 с.
2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України від 05.10.17 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/39984>.
3. Болгов В., Гадіон Н., Гладун О. Організаційно-правове забезпечення протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються з використанням інформаційних технологій: наук.-практ. посіб. К.: Національна академія прокуратури України, 2015. 202 с.
4. Кримінальний кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page>.